

Aan: Gemeente Utrecht

Betreft: Inspraak RIA gemeente Utrecht 3 maart 2015
Agenda onderdeel Meerjaren Groenprogramma Utrecht

Datum: Utrecht 6 maart 2015

Namens Milieucentrum Utrecht (MCU) nam ondergetekende deel aan de Raadsinformatieavond van 3 maart. Voorafgaand aan de aanmelding heeft het MCU kenbaar gemaakt ook graag aanwezig te willen zijn bij het agenda onderwerp Meerjaren Groenprogramma, dat dit echter gelijk gepland stond met het onderwerp Houtstook in Utrecht waarvoor wij ons al ingeschreven hadden.

Het MCU was helaas niet meer in staat om voorafgaand aan de RIA een schriftelijke bijdrage te leveren.

Aangezien er verder, zo bleek na afloop, in het geheel geen insprekers bij het onderwerp Meerjaren Groenprogramma aanwezig waren menen wij dat het zinnig is dit gezien het belang van het onderwerp alsnog te doen.

Het MCU en haar groene partners maakt zich zorgen over de kwaliteit en de hoeveelheid groen in Utrecht stad. Utrecht scoort laag op de nationale ranglijst bij de vergelijking van steden, in oppervlakte heeft Utrecht naar verhouding weinig groen.

Wel heeft de stad in de beleving van haar bewoners een groen imago, dit komt voor een deel door de grote hoeveelheid bomen langs wegen en lanen.

De prijzen die Utrecht met haar groene planontwikkeling wint zijn welverdiend, daar doen wij niets aan af. De Groene Web projecten waaraan Utrecht invulling geeft zijn een waardevolle versterking van de ecologische verbindingen.

Ook over de medewerkers en ambtelijke collega's die werken aan de inrichting en het onderhoud van het Utrechts groen hebben wij weinig te klagen. Er is sprake van een gezonde dialoog waarbij een aantal groene maatschappelijke organisaties binnen de participatieve ruimte die hen wordt geboden een bijdrage leveren aan het vinden van verbeteringen en optimalisaties in het groenbeheer en het groenprogramma van de gemeente. Dit gebeurt zowel op wijk en planniveau als binnen een apart hiervoor door de gemeente ingericht MAGIE-overleg

Over het algemeen blijkt de Utrechter tevreden met het groen in zijn stad, echter uit verschillende wijkraadplegingen blijkt ook de vraag naar meer robuuster groen, behoud van bestaand groen en de wens de ecologische structuur en diversiteit te versterken.

Wij maken ons daarom naast de waardering voor het Utrechtse groenprogramma ook zorgen. Met name de ecologische kwaliteit, de biodiversiteit en de kwaliteit van het bomenbestand hebben te lijden onder het uitgevoerde beleid en beheer, de ruimtelijke dynamiek van onze stad en de vermindering van budget voor groen, ook in de komende jaren.

Bij deze een aantal voorbeelden van knelpunten;

- Utrecht wint prijzen met vooral esthetisch en functioneel groen. Dat is echter niet in alle gevallen een bijdrage aan de ecologische kwaliteit en biodiversiteit van het Utrechts groen. Juist die ecologische kwaliteit is voor de lange termijn van groot belang en het meest waardevol voor de stad.
Voorbeeld het maximapark wint een prijs dat is mooi, maar wie vanuit een oudere wijk naar Leidsche Rijn verhuist ervaart direct dat er in de jonge woonwijken zo ook in de woonwijken naast het Maximapark bij gebrek aan robuust groen veel minder en ook minder verschillende vogels zijn.
- De dynamiek in de stad zorgt ook voor ruimtelijke onrust die het groen geen goed doet. Bomen kunnen niet uitgroeien en halen met moeite een volwassen leeftijd. Ecologische verbindingzones raken onderbroken en of komen met moeite tot

stand. Vandaar ook dat we een groene web project nodig hebben. Bij inspectie van verschillende voorzieningen voor ecologisch verbindingen (duikers en tunneltjes en planken) blijken deze of gebrekkig dan wel dichtgeslibt of aan een onderhouds beurt toe.

- Hoge bomen vangen veel wind. Naast de dynamiek van de stad bedreigt ook de veiligheid de volwassen bomen in Utrecht. Natuurlijk we moeten veilig over straat kunnen en onder de bomen kunnen lopen en fietsen. We krijgen echter het gevoel dat het idee om een boom te kappen voordat hij onveilig wordt doorslaat in het onnodig voordragen van bomen op de Utrechtse vellijst. Halen bomen in Utrecht nog wel de leeftijd van 40 jaar? Het utrechts bomenbestand is redelijk goed in kaart gebracht. Het leek ons echter zinnig om deze in te delen in leeftijdsgroepen (cohorten) van 10 jaar. Hoeveel oude vaak beeldbepalende bomen ouder dan 40 jaar kent u in uw wijk? Het behoud van dit oude bomenbestand is van groot belang voor verschillende diersoorten waaronder veel knaagdieren, vogels en vleermuizen.
- De (straat)verlichting in Utrecht is voor de natuur op veel plaatsen onnodig storend. Ook op plekken waar sociale veiligheid geen rol speelt. Veel lantarenpalen en armaturen geven onnodig veel licht naar boven. Wellicht is het een idee om naast de campagne voor het uitzetten van stoplichten ook melding te kunnen maken van onnodige straat of gevelverlichting. Dit bespaart energie geeft echte nachtrust aan mens en dier, en is een positieve bijdrage aan de leefomgeving (habitat) voor roofdieren, vogels en vleermuizen.
- De inrichting van de stad en het stadse klimaat gaan vaak moeilijk samen met het belang van plant en dier. De singel weer rondgraven is positief, maar nog geen garantie voor meer groen of biodiversiteit. Veel nieuwe steenmassa (ook in het centrum), beton, glas en verharding levert geen bijdrage positieve bijdrage aan leefklimaat, groen en biodiversiteit. Met vlieg en stuntwerk doen we vervolgens ons best om plantjes en dieren terug te halen in onze binnenstad. (denk aan muurvarens, waterplanten, vissen, vogels en vleermuizen) gelukkig maakt de ecologie geen onderscheid en draagt het schorriemorrie ratten en ander ongedierte ook bij aan ecologie en biodiversiteit. *Voorbeelden*. De Singel komt terug in het hart van de stad, er is echter nauwelijks ruimte over voor groen, bomen of een groene oever. Recent zijn de oeverranden van de historische single opnieuw voor meer dan 1000,- euro per strekkende meter met steen opgebouwd. Voor fauna uitstap plaatsen (fup's) was echter geen plaats in het historische ontwerp. Nu worden achteraf beperkt voorzieningen getroffen om het de dieren alsnog mogelijk te maken uit de singel te kunnen klimmen. Drijvende plantenbakken moeten het voor de watervogels aantrekkelijk maken in de singel te blijven. Historisch besef en respect voor Zoicher OK daar zijn ook wij het mee eens, maar het had ook een eigentijdse, ecologisch verantwoorde en ook voor mensen veilige uitvoering kunnen worden.
- Wijkgroenplannen, goed dat ze er zijn, of is het goed dat ze er waren? De wijkgroenplannen waren een waardevolle injectie voor de investering en aanvulling van groen op wijk en buurtniveau. Bewoners konden hun wensen kenbaar maken. Echter het maakte niet uit of iemand nu een rozenbed, geveltuintje, buurtmoestuin of meer afrikaantjes in de wijk wilde. Gelukkig vonden we in de wijken negen en tien (Leidsche Rijn en Vleuten de Meern) ruimte om ook met door bewoners ondersteunde plannen ter versterking van de ecologie of biodiversiteit te komen. Een gemiste kans om de wijkgroenplannen niet direct uit te zetten met de voorwaarde of wenselijkheid dat ingebrachte plannen de biodiversiteit of ecologie ondersteunen.

U begrijpt het. Het MCU is ook over veel groenbeleid en groenbeheer positief te spreken, maar maakt zich ook zorgen. Het gaat ons om groene kwaliteit, diversiteit, beleving en functionaliteit. Daarvoor zijn in de toekomst als Utrecht behoud of lever nog verbetering van de groene kwaliteit wil meer middelen en meer aandacht nodig.

PS - het MCU is ook auteur van de Utrechtse Vlindergids, Zoichergroen en Pioniers in Zelfbeheer.

Met vriendelijke groet,
Namens stichting Milieucentrum Utrecht,
Natuur en Milieuplatform Leidsche Rijn en onze groene netwerkpartners

Roland Pereboom,
directeur MCU

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'R' followed by a horizontal line that extends to the right and then curves slightly upwards at the end.